

ZÁKLADNÍ INFORMACE KE MZDOVÉ AGENDĚ

Římskokatolické farnosti a kapituly (dále jen zaměstnavatel) mohou k zajištění své činnosti uzavírat s fyzickými osobami (dále jen zaměstnanci) **podle zákoníku práce tyto pracovněprávní vztahy:**

- **pracovní poměr** – vzniká pracovní smlouvou, délka stanovené týdenní pracovní doby může činit nejvýše 40 hodin týdně.
- **dohoda o provedení práce** – je možno ji uzavřít nejvýše na 300 hodin v kalendářním roce mezi jedním zaměstnavatelem a jedním zaměstnancem.
- **dohoda o pracovní činnosti** – je možno ji uzavřít na výkon práce nepřekračující v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby, tedy 20 hodin týdně

Všechny pracovněprávní vztahy je nutno uzavřít písemně.

DPP i DPČ zrušení právního vztahu § 77 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb. zákoník práce

Povinnosti zaměstnavatele při vzniku prvního pracovněprávního vztahu:

Zaměstnavatel se při vzniku prvního pracovněprávního vztahu zaregistruje:

- u příslušného územního pracoviště finančního úřadu jako plátce daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daně z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně,
- přihlásí se u Kooperativy, pojišťovny, a. s., nebo České pojišťovny k placení zákonného pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.ⁱ¹
- pokud zaměstnanci vznikne účast na nemocenském pojištěníⁱⁱ², zaměstnavatel se zaregistruje jako plátce sociálního pojistného u pobočky České správy sociálního zabezpečení,
- pokud vznikne povinnost odvádět za zaměstnance zdravotní pojistnéⁱⁱⁱ³, zaměstnavatel se zaregistruje u pobočky zdravotní pojišťovny, u které je zaměstnanec pojištěn.

U České správy sociálního zabezpečení a příslušné zdravotní pojišťovny se zaměstnavatel zaregistruje při zaměstnání prvního zaměstnance. Těmto institucím oznamuje i nástup a výstup (začátek a ukončení práce) každého zaměstnance. Měsíčně předává přehledy o vyměňovacích základech a placeném pojistném. Po skončení kalendářního roku podává vyúčtování daní, provádí roční zúčtování daně, vystavuje a předává evidenční listy důchodového pojištění apod. Další povinnosti zaměstnavateli vznikají po ukončení pracovněprávního vztahu, např. vystavení potvrzení o zaměstnání, příp. potvrzení pro úřad práce, potvrzení o zdanitelných příjmech.

Doporučení:

Uzavírání dohod^{iv4} o provedení práce je finančně i administrativně nejméně náročnou formou pracovněprávního vztahu. V průměru tedy může zaměstnanec pro zaměstnavatele na základě dohody o provedení práce konat 25 hodin měsíčně (maximálně 300 hodin za rok). Výše odměny za jednu hodinu práce by neměla překračovat obvyklý rámec, vždy musí dosahovat alespoň úrovně minimální mzdy. Od 1.1.2020 je minimální mzda 87,30 Kč za hodinu práce. Pokud je zúčtovaná a vyplacená odměna vyplývající z dohody o provedení práce v daném kalendářním měsíci nejvýše 10 000 Kč. Zaměstnavatel z této odměny neodvádí sociální a zdravotní pojistné. Z každé zúčtované a vyplacené odměny v daném kalendářním měsíci musí zaměstnavatel strhnout a odvést daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti případně srážkovou daň viz. bod 4.

Závěr:

Oblast pracovněprávních vztahů a mzdového účetnictví je ošetřena velkým množstvím předpisů. V praxi se vyskytuje velmi mnoho kombinací různých možností a povinností. Při zaměstnávání osob je vhodná konzultace se zkušenou mzdovou účetní. Údaje vychází z legislativy platné ke dni 1.1.2020.

ⁱ 1 Povinnost platit zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele se týká i zaměstnavatelů, kteří mají pouze zaměstnance na základě dohody o provedení práce. Právní úprava je obsažena ve vyhlášce Ministerstva financí 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

ⁱⁱ 2 Zaměstnanci vznikne účast na nemocenském pojištění (zjednodušeno) – u pracovního poměru na základě pracovní smlouvy se sjednanou mzdou alespoň 3 000 Kč za měsíc – u DPP se zúčtovanou odměnou vyšší než 10 000 Kč za měsíc – u DPČ se sjednanou odměnou alespoň 3 000 Kč za měsíc. Pokud zaměstnanci vznikne účast na nemocenském pojištění, odvádí se sociální pojištění (nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti), a to tak, že zaměstnanci se strhává 6,5 % a zaměstnavatel přidává dalších 24,8 %

ⁱⁱⁱ 3 Za zaměstnance je nutno odvádět zdravotní pojistné (zjednodušeno) – u pracovního poměru na základě pracovní smlouvy vždy bez ohledu na výši mzdy – u DPP se zúčtovanou odměnou vyšší než 10 000 Kč za měsíc – u DPČ se sjednanou odměnou alespoň 3 000 Kč za měsíc. Pokud vznikne povinnost odvádět zdravotní pojištění, zaměstnanci se strhává 4,5 % a zaměstnavatel přidává dalších 9 %.

^{iv} 4 Při příjmu plynoucím na základě DPP, který nepřesahuje 10 000 Kč hrubé mzdy, poplatník nepodepsal prohlášení, se příjem zdaňuje srážkou daní podle zvláštní sazby daně i příjem zdaněný touto srážkovou daní je možné zahrnout do ročního zúčtování případně do přiznání k dani; sražená daň se započte s jeho celkovou daňovou povinností. Pokud poplatník podepsal prohlášení, je odvedena zálohová daň a možnost uplatnění případných slev na dani. Sazba daně srážkové i zálohové je 15 %.

Při příjmu plynoucím na základě pracovní smlouvy se příjem vždy zdaňuje zálohovou daní. Příjem plynoucí z DPČ, (s výjimkou DPČ nižší 3 000 Kč, poplatník nepodepsal prohlášení, kdy je příjem zdaňován srážkovou daní) je příjem zdaňován zálohovou daní. Zaměstnanec může podpisem prohlášení poplatníka uplatnit nárok na slevy na dani, pokud mu na ně vzniká nárok a pokud prokáže všechny skutečnosti nutné pro přiznání těchto slev.

Jen velmi zjednodušeně zmíním **zaměstnání malého rozsahu**, Pojem zaměstnání malého rozsahu se úzce váže na **odvod sociálního pojištění**. Jde o typ pracovního úvazku, kdy příjem je nižší než 3000 Kč měsíčně. ZMR, je zaměstnání, kdy z pracovní smlouvy (HPP, DPČ) je jednoznačně patrné, že sjednaná odměna je nižší než 3 000 Kč.

Příklady výpočtů zdanění DPP do 10.000 Kč - zaměstnavatel neodvádí sociální a zdravotní pojištění

Příklad 1. Odměna za práce konané na základě DPP byla stanovena na 10 000 Kč měsíčně (bez podepsání prohlášení - uplatnění slevy na daň).

Odměna (hrubá mzda) 10 000 Kč

Daň ze mzdy 15 % 1 500 Kč

Čistá mzda 8 500 Kč

Rekapitulace: Zaměstnavatel vyplatí zaměstnanci 8 500 Kč

Zaměstnavatel odvede finančnímu úřadu 1 500 Kč

Příklad 2. Odměna za práce konané na základě DPP byla stanovena na 10 000 Kč měsíčně (s uplatněním základní slevy na dani na poplatníka – pokud na ni má zaměstnanec nárok).

Odměna (hrubá mzda) 10 000 Kč

Daň ze mzdy 15 % 1 500 Kč

Zaměstnanec uplatňuje slevu 2 070 Kč

Čistá mzda 10 000 Kč

Rekapitulace: Zaměstnavatel vyplatí zaměstnanci 10 000 Kč

Zaměstnavatel odvede finančnímu úřadu 0 Kč

Práce konané na DPP, DPČ nebo zaměstnání malého rozsahu osobami, které nejsou státními pojištěnci (starobním důchodu, mateřská, rodičovská nebo student), nebo pokud osoby nemají další pracovní poměr, ze kterého je placeno zdravotní pojištění. Je třeba pamatovat na skutečnost, že zdravotní pojištění musí být placeno a to alespoň v minimální částce 1 971 Kč. (minimální mzda 14 600 * 13,5%)

Příklady výpočtů zdanění HPP a DPP nad 10.000 Kč - zaměstnavatel odvádí sociální a zdravotní pojištění

Odměny zaměstnanců se počítají pomocí konceptu superhrubé mzdy, což v praxi znamená **zvýšení hrubé mzdy o pojistné placené zaměstnavatelem**. Teprve z této částky se pak počítá samotná daň.

Výpočet čisté mzdy

Výpočet čisté mzdy začínáme od hrubé mzdy, do které jsou započítány všechny složky, tedy základní mzda, příplatky, odměny a náhrady, které náleží zaměstnanci za příslušný měsíc.

Dále pak k hrubé mzdě přičítáme 9 % ve formě zdravotního a 24,8 % ve formě sociálního pojištění (= superhrubá mzda ve výši 133,8 %), které za pracovníka odvádí jeho zaměstnavatel. Částku zaokrouhlujeme na stovky nahoru.

Dříve se přičítalo za sociální pojištění 25 % (superhrubá mzda tedy dosahovala 134 %), zrušením karenční doby od června 2019 ale došlo ke snížení sazby pojistného na nemocenské pojištění z 2,3 na 2,1 % placené zaměstnavatelem,

takže se dnes se započítává 21,5 % na důchodové pojištění, 2,1 % na nemocenské a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, celkem tedy 24,8 %).

Z tohoto základu daně vypočítáme **15% daň z příjmu** (zaokrouhlujeme na celé koruny). Výsledná částka je měsíční zálohou na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti před odečtením daňových slev.

Od zálohy na daň lze **odečíst měsíční výši slev na dani**. Slevy na dani může uplatňovat zaměstnanec v pracovním poměru, kde má podepsané Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků a osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), které si je uplatní při podání daňového přiznání. Jsou to:

Sleva na poplatníka	24 840 Kč (měsíčně 2070 Kč)
Sleva na vyživovaného manžela	24 840 Kč (uplatňuje se ročně)
Sleva na vyživovaného manžela ZTP/P	49 680 Kč (měsíčně 4140 Kč)
Sleva pro invalidní důchod I. a II. stupně	2 520 Kč (měsíčně 210 Kč)
Sleva pro invalidní důchod III. Stupně	5 040 Kč (měsíčně 420 Kč)
Sleva pro držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč (měsíčně 1345 Kč)
Sleva pro studenta	4 020 Kč (měsíčně 335 Kč)
Daňové zvýhodnění na první dítě	15 204 Kč (1267 Kč měsíčně)
Daňové zvýhodnění na druhé dítě	19 404 Kč (1617 Kč měsíčně)
Daňové zvýhodnění na třetí a další dítě	24 204 Kč (2017 Kč měsíčně)
Daňové zvýhodnění na dítě s průkazem ZTP/P	30 408 Kč (měsíčně 2534 Kč)
Daňové zvýhodnění na druhé dítě ZTP/P	38 808 Kč (měsíčně 3234 Kč)
Daňové zvýhodnění na třetí a další dítě ZTP/P	48 408 Kč (měsíčně 4034 Kč)
Sleva za umístění dítěte	maximálně 14 600 Kč (uplatňuje se ročně)
Sleva za elektronickou evidenci tržeb (EET)	5 000 Kč za rok (jednorázově)

Poznámky:

- *sleva na vyživovaného manžela při jeho příjmech do 68 000 Kč*
- *připomínáme, že v souvislosti s uplatněním slevy za invalidní důchod a slevy na držitele ZTP/P se změnil rozhodný okamžik vzniku nároku na slevu. Nárok na slevu vzniká už v okamžiku přiznání průkazu a nikoli až v okamžiku jeho vydání (platí i v případě slevy na vyživovanou manželku ZTP/P a slevy na dítě ZTP/P)*
- *sleva za umístění dítěte za rok 2019 činí maximálně 13 350 Kč*

Po uplatnění daňových slev získáme zálohu na daň, kterou měsíčně odvádí finančnímu úřadu za pracovníka zaměstnavatel (zaměstnavatel je v tomto případě plátcem, ne poplatníkem).

Dále vypočteme **výši sociálního (6,5 % ze mzdy) a zdravotního pojištění (4,5 % ze mzdy)**, které platí zaměstnanec ze svého.

Nakonec **hrubou mzdu pak snížíme o zálohu na daň po odečtení slev a dále o sociální a zdravotní pojištění** zaměstnance. **Sleva na vyživovanou manželku a sleva za umístění dítěte v předškolním zařízení se uplatňuje jednorázově** po skončení zdaňovacího období. Stejně tak je možné po skončení roku snížit daňový základ o odčitatelné položky a nezdanitelné části daně za:

- *bezúplatná plnění (dary)*
- *platby na penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo doplňkové penzijní spoření*
- *platby na životní pojištění*
- *zaplacené úroky z úvěru na bydlení*
- *zaplacené zkoušky ověřující další vzdělávání*
- *zaplacené členské příspěvky odborové organizaci*

Buď tyto položky za vás uplatní **zaměstnavatel v rámci ročního zúčtování daní**. Pak je nutné, abyste **do 15. února** od účetny dodali všechny podklady potvrzující nárok na slevy a odčitatelné položky. Pokud to nestihnete nebo nemůžete požádat o zúčtování daní (např. souběžně 2 zaměstnavatelé, nebo jiné příjmy vyšší 6 tis.), uplatňujete výše zmíněné položky sami v daňovém přiznání.

Příklad:

DPP mzda, byla stanovena na 12 000 Kč za měsíc (**bez uplatnění slevy na daň**).

Zaměstnanec		Zaměstnavatel	
Mzda (hrubá)	12 000 Kč	Mzda (hrubá)	12 000 Kč
Sociální pojištění	6,5 % – 780 Kč	Sociální pojištění	24,8 % 2 976 Kč
Zdravotní pojištění	4,5 % – 540 Kč	Zdravotní pojištění	9 % 1 080 Kč
		Superhrubá mzda	16 056 Kč

Daň 15 % (superhrubá mzda) 2 409 Kč

Zaměstnanec neuplatňuje slevu 0 Kč

Daň ze mzdy - 2 409 Kč

Čistá mzda 8 271 Kč

Rekapitulace: Zaměstnavatel vyplatí zaměstnanci **8 271 Kč**

Zaměstnavatel odvede finančnímu úřadu 2 409 Kč

Zaměstnavatel odvede sociální pojištění (780 + 2 976) 3 756 Kč

Zaměstnavatel odvede zdravotní pojištění (540 + 1 080) 1 620 Kč

Celkové náklady **zaměstnavatele** na zaměstnance Kč 12 327 Kč

Příklad:

Pan Novák v zaměstnání pobírá hrubou mzdu ve výši 30 000 korun měsíčně. Pan Novák má dvě malé děti, na které uplatňuje daňové zvýhodnění.

Hrubá mzda: 30 000 Kč

- 6,5 % sociální pojištění placené zaměstnancem (6,5 % ze 30 000 Kč): 1 950 Kč

- 4,5 % zdravotní pojištění placené zaměstnancem (4,5 % ze 30 000 Kč): 1 350 Kč

Hrubá mzda: 30 000 Kč

+ 24,8 % sociální pojištění placené zaměstnavatelem 7 440 Kč

+ 9 % zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem 2 700 Kč

Superhrubá mzda a základ daně pro výpočet zálohy na daň: 40 140 Kč

Záloha na daň z příjmů před odečtením slev (15 % ze 40 140 Kč): 6 021 Kč

- daňová sleva na poplatníka: 2 070 Kč

- daňové zvýhodnění na jedno dítě: 1 267 Kč

- daňové zvýhodnění na druhé dítě 1 617 Kč

Záloha na daň po odečtení slev: 1 067 Kč

Čistá mzda po odečtení zálohy na daň a pojistného:

$30\,000 - 1\,067 - 1\,950 - 1\,350 = 25\,633$ Kč

Zpracovala: Bc. Iva Šmaterová dne 31.3.2020

Ekonomická agenda farností